

Hammasteknikkokoulutuksen suunnittelu etenee Turussa

Turun ammattikorkeakoulussa syksyllä 2015 alkavan hammasteknikkokoulutuksen suunnittelu etenee. Koulutus annetaan yhteistyössä muun muassa hammaslääkäri- ja suuhygienistiopiskelijoille annettavan opetuksen kanssa. Koulutuksessa annetaan valmiudet modernien hammasteknisten valmistustekniikoiden osaamiselle ja samalla pyritään säilyttämään käytännön harjoittelu keskeisessä roolissa koulutusohjelmassa.

Opetussuunnitelmatyössä on hyödynnetty laajasti hammasteknikkojen osaamista

Turun ammattikorkeakouluun siirtyvän hammasteknikoiden opetuksen suunnittelu on edennyt hyvin. Suunnittelun aikana oppia on otettu sekä Metropolia ammattikorkeakoulun hammasteknikkojen koulutusohjelmasta että ulkomailta. Suunnitteluun on osallistunut tai jollain tavalla auttanut suuri joukko hammasteknikoita ja muita asiantuntijoita. Mukana on ollut Turun ammattikorkeakoulun ja Turun yliopiston asiantuntijoita sekä jo työssä olevia hammasteknikoita, että nykyisiä opiskelijoita. Yksi esimerkki tästä yhteisestä suunnittelutyöstä on kevätluentopäivillä toteutettu kysely, jossa kartoitettiin vastaajien mielipiteitä ammattiaineiden määristä. Kyselyyn on vastannut myös hammasteknikoita niistä hammaslaboratoriossa, joissa olemme vierailleet.

Kyselyn tarkoituksena oli selvittää kuinka tärkeänä vastaaja koki eri ammattiaineet hammasteknikkojen opetussuunnitelmassa (OPS). Kyselyn avulla pyrittiin kartoittamaan sitä, että kuinka opetustunnit tulisi jakaa eri ammattiaineiden kesken. Kysely kohdistettiin vain ammattiaineisiin. Hammasteknikon opintoihin kuuluu myös muita aineita kuten kieliä, yrittäjyyttä, opinnäytetyö jne. Vastauksia saatiin 56 kappaletta, mikä on noin

kuusi prosenttia koko ammattikunnasta. Kyselyn tuloksia on käytetty hyväksi opetussuunnitelman tekemisessä.

Ammattiaineiden jaottelu ja kyselyn tulokset näkyvät kuviossa 1. Tärkeimmiksi opetettaviksi aineiksi koettiin muoto-oppi ja estetiikka, implanttiprotetiikka ja hammastekniikan perustyöt. Myös kokokeramia katsottiin vastausten mukaan tärkeäksi opetettavaksi aineeksi. Kokokeramian opetus oli kyselyssä jaettu kahteen osaan (prässätty ja jyrstetty keramia) ja kumpaakin aihepiiriä pitäisi olla vastaajien mukaan noin kahdeksan prosenttia ammattiaineiden kokonaisopetusmäärästä. Muita yhtä tärkeiksi koettuja aineita olivat: materiaalioppi ja rankaprotetiikan opetus. Vähemmän tärkeinä aineina pidettiin levyosa- ja kokoproteesien valmistuksen opetusta sekä oikomishoidon kojeisiin liittyvää opetusta ja metallokeramian opetusta. Vähiten hammasteknikkojen opetussuunnitelmaan toivottiin kultakruunujen, kuitulujitteisia rakenteiden ja muovifasaaditöiden opetusta.

Opetussuunnitelman tilanne

Opetussuunnitelmatyötä on tehty Turussa noin puoli vuotta ja sen on tarkoitus valmistua lokakuun lopussa. Opetussuunnitelmatyössä ovat merkittävästi auttaneet:

1. Metropolian hammasteknisen koulutuksen opetussuunnitelma
2. Muiden hammasteknisten oppilaitosten opetussuunnitelmat (Stadin ammattioppilaitos, Tallinna: Tallinna Health College, Kenia: Mount Kenya University)
3. Suunnitteluun osallistuneiden asiantuntijoiden lausunnot
4. Kyselyn tulokset ja hammastekniseltä kentältä saadut kommentit

Opetussuunnitelmassa pyritään saamaan mahdollisimman suuri osa opetuksesta yhteiseksi muiden suun terveydenhuollon ammattilaisten kanssa. Ammattikor-

keakoulun sisällä eniten yhteistyötä tulee olemaan suuhygienistien koulutuksen kanssa. Hammaslääketieteellisten aineiden perusteet ja terveydenhuoltoalan yleisopinnot tulevat olemaan yhteiset suuhygienistien kanssa. Yhteisiä opintoja tulee olemaan myös koneteknologiainsinöörien koulutuksen kanssa. Nämä opinnot painottuvat CAD/CAM menetelmiin.

Hammasteknikkokoulutuksen osana tullaan myös käyttämään Turun yliopiston hammaslääkäreiden peruskoulutuksen kursseja. Hammasteknikko-opiskelijat osallistuvat samoille protetiikan ja biomateriaalitieteen luennoille kuin hammaslääkäriopiskelijat. Biomateriaalitieteen opintoja täydennetään hammasteknisiin materiaaleihin liittyvillä luentokokonaisuuksilla sekä harjoitustöillä, jotka järjestetään Turun kliinisessä biomateriaalikeskuksessa (TCBC).

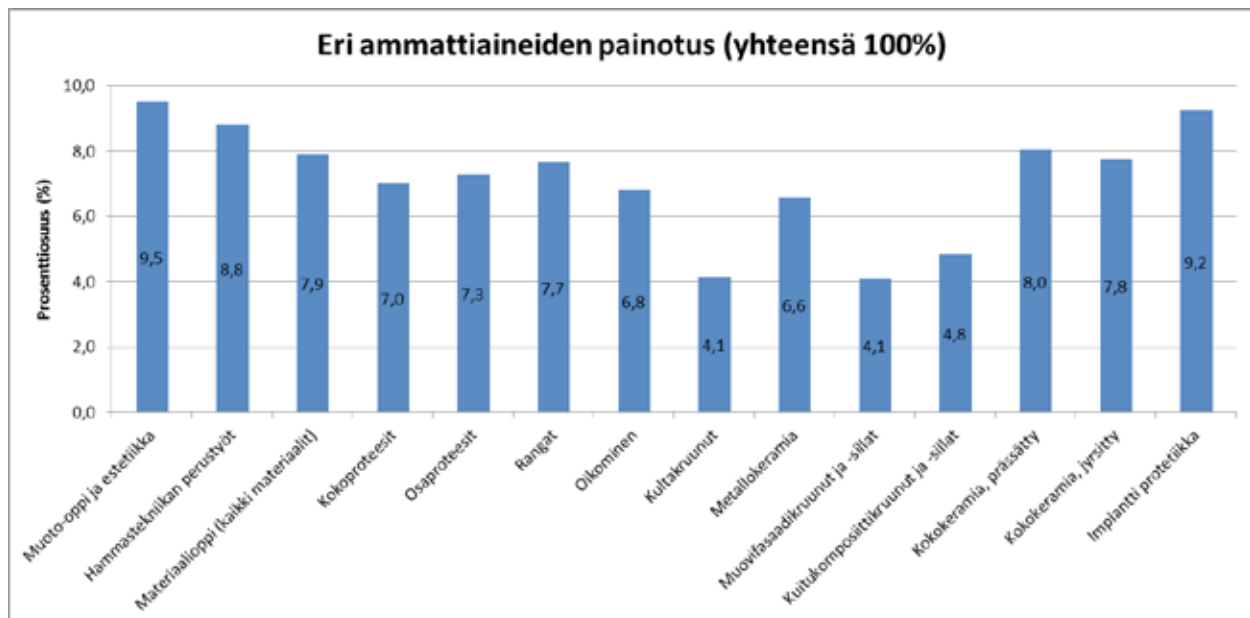
Harjoittelu ja palvelulaboratorio

Opetusharjoittelua varten suunnitellaan perustettavaksi yritysmuotoinen palvelulaboratorio, jossa hammasteknikko-opiskelijat voivat suorittaa harjoittelujaksojaan. Opiskelijat voivat suorittaa harjoittelujaksojaan myös eri puolilla Suomea olevissa hammaslaboratorioissa. Turussa oleva palvelulaboratorio tarjoaa palveluja muun muassa Turun kaupungin opetushammashoitolalle, jossa hammaslääketieteen kandidaatit suorittavat hoitoharjoittelua. Hammasteknikko-opiskelijat toimisivat osan

harjoittelu- ja opiskeluajasta hammaslaboratoriossa, jossa tehtäisiin oikeita potilastöitä kandeille. Ennen harjoittelulaboratoriossa työskentelyä ammattiaineiden tekninen osaaminen opetetaan hammasteknisessä simulaatiolaboratoriossa. Metropolia ammattikorkeakoulussa saatuja hyviä kokemuksia pyritään käyttämään hyödyksi myös Turussa. Metropolia ammattikorkeakoulun HT-opiskelija **Riikka Ahosen** mielestä: *”Käytännön harjoittelu on tällä alalla ehdottoman tärkeää niin koulun laboratoriossa kuin työelämässä. Laboratorioharjoittelussa oppi tulee väkisinkin työn lomassa ja käytännön kautta, kun pääsee tekemään oikeita töitä. Erityisesti kentällä tehtävässä harjoittelussa oppiminen tehostuu, kun pystyy paremmin keskittymään tekemiseen, koska ei ole sidoksissa koko ryhmän aikatauluihin ja opetusdemoihin.”*

Harjoittelulla tulee olemaan keskeinen rooli hammasteknikkojen opetuksessa myös tulevaisuudessa. Harjoittelujaksojen pituutta rajoittavat ammattikorkeakoulun opetuksen säädökset ja opetus suunnitelman kokonaisrakenne. Tällä hetkellä pyritään noin 10 viikon harjoittelujaksoihin, jotka on sijoitettu opetusohjelmaan osaamistasojen mukaan. Ensimmäisessä harjoittelussa painottuisi irtoprotetiikkaan liittyvä harjoittelu. Toinen ja kolmas harjoittelujakso olisi opintojen loppupuolella kun opiskelija on ehtinyt perehtyä myös kiintoprotetiikkaan teoria- ja simulaatio-opetuksen avulla.

Turun ammattikorkeakoulu etsii yhteistyöhammaslaboratorioita opiskelijoiden harjoittelua varten ympäri

Kuvio 1. Hammasteknikoiden (n=56) näkemys ammattiaineiden opetusmäärien painotuksesta uudessa hammasteknikkokoulutuksessa.

toivotaan aktiivisesti tarjoavan harjoittelupaikkoja opiskelijoille. Myös opiskelijat kokevat harjoittelun tärkeäksi välivaiheeksi koulun ja työelämän välillä. Riikka Ahosen mielestä: *"Kenttäharjoittelussa töiden tekeminen saa oikeat mittasuhteet: Ymmärtää, mihin kannattaa käyttää aikaa enemmän tai mitä työvaiheita pitäisi nopeuttaa, että laatu ja työn tuottavuus vastaa kaupallisia realiteetteja"*.

Suunnittelutyön eteneminen

Opetussuunnitelman lisäksi suunnittelu kohdistuu Turun Kupittaalalla olevan modernin ICT-talon tilojen muuttamiseen hammasteknikkokoulutuksen tarpeita vastaaviksi sekä koulutuksessa tarvittavien laitehankintojen toteuttamiseen. Opetukseen rekrytoidaan opetushenkilökuntaa, jonka määrä ja tehtävien kuvaukset päätetään opetussuunnitelman valmistuttua. Lisäksi työn alla on opiskelijavalintakriteereiden suunnittelu ja sisäänpääsykokeiden suunnittelu. Uuteen hammasteknik-

kokoulutukseen liittyvät sähköiset (esim. www.opintopolku.fi) ja painetut esittelymateriaalit pyritään saamaan valmiiksi hyvissä ajoin ennen koulutukseen hakuajan alkua.

KIRJOITTAJAT:

Pekka Vallittu, HLT, ehl, HT
 Professori
 Turun kliinisen biomateriaalikeskuksen johtaja
 Turun yliopisto
 Email: pekka.vallittu@utu.fi

ja

Leila Tiilikka (TtM)
 Koulutuspäällikkö
 Terveys ja hyvinvointi
 Turun ammattikorkeakoulu
 leila.tiilikka@turkuamk.fi

ja

Pasi Alander HT-YAMK
 Osa-aikainen tuntiopettaja
 Hammastekniikan koulutusohjelma
 Turun ammattikorkeakoulu
 Ruiskatu 8, 20720 Turku
 pasi.alander@turkuamk.fi
 www.turkuamk.fi